

Saftkongen

av Tor Moltu

Sammendrag: Ungdomsbok - Soft økokrim: Magnus Saftdal bodde i Grodalen og hadde mange fine frukt- og bærtrær. Han skulle bli forretningsmann.

Han begynte å lage saft, og den solgte. Han var ikke bare stolt av saften sin, men opplevde at den fikk ham til å føle seg bedre, raskere til beins og friskere til sinns.

Magnus solgt mer og mer, og bygget den ene fabrikken etter den andre. Det kostet å bygge fabrikker og Magnus slet økonomisk, og måtte tynne ut saften for å tjene mer. Han måtte også få finere flasker til en stadig lavere pris. Til slutt måtte han selge alle fabrikkene.

Alt gikk ikke etter planen. Vel tilbake i Grodalen - lar han seg ikke knekke.

Tittel: Saftkongen, av Tor Moltu

Illustrasjoner: Tor Moltu

Tomo Publishing:

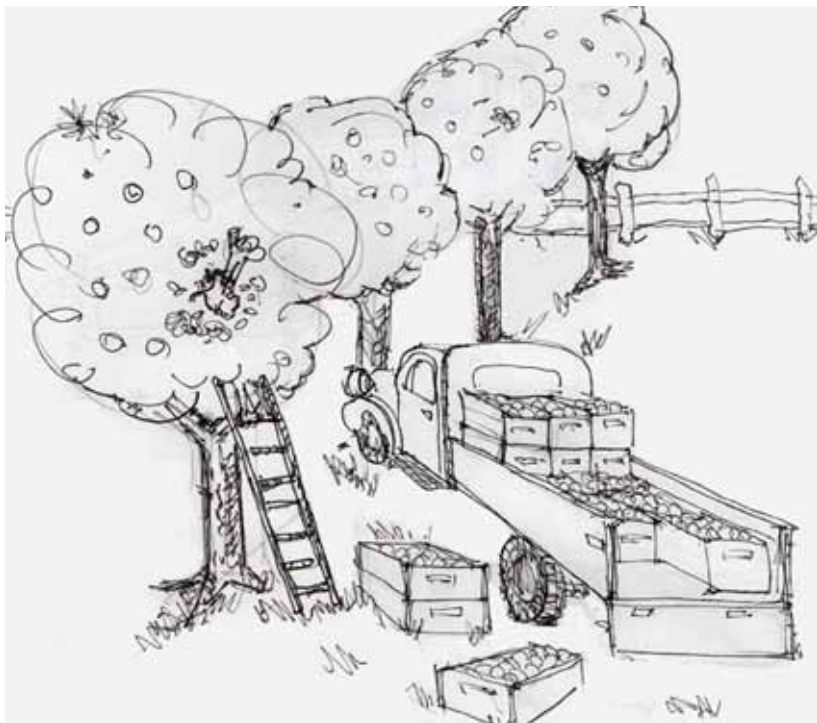
utgitt i e-bok format

ISBN 978-82-992325-2-4

Saftkongen som tapte alt

Lengst inne i Grodalen lå det en stor bondegård med mange fine frukttrær. Der bodde det en mann som het Magnus Saftdal. Han hadde en forestilling om at han var forretningsmann, en gründer, og han ønsket å starte, og å drive sin egen business.

Akkurat denne dagen var forskjellig fra alle andre. Han hadde bestemt seg for at han skulle gjennomføre det, bli rik. Han skulle ikke bare bli rik, men bli stinnrik.

Han forestilte seg var at han kunne ta frukten og bærene fra hagen, presse dem og lage saft. Så skulle han inn til byen, og selge den.

Planen var såre enkel.

- Han kunne bli “Saftbaron”!

- Enda bedre, han skulle bli “Saftkonge”.

Han hadde allerede oppdaget at, dersom han drakk av saften, hver eneste dag, ble han raskere til beins og friskere til sinns. Han hadde mer energi og følte seg rett og slett bedre.

Dette skulle bli hans merkevare.

Det han hadde utviklet, var ingen vanlig saft, men en som var særdeles spesiell.

For Magnus var dette tingen. Han var bombesikker, og det var med større iver at han nå skulle kjøre til byen for å selge den.

Det var mange som ikke hadde egne frukt- og bærtrær.

Disse var ett marked.

Også andre hadde frukttrær, men de gadd ikke plukke.

Disse var også et marked.

Byfolk begynte å kjøpe saft av Mangnus. Noen drakk hver eneste dag, mens andre drakk bare av og til. De som drakk oftest merket fort at de ble sunnere og friskere enn de hadde vært. I tillegg fikk de mer energi, syntes de selv.

Flere mistet ikke bare gråfarven de hadde i ansiktet, men fikk fine røde bollekjaker istedenfor. Noen gikk ned i vekt, ble tynnere, og andre begynte å jogge. Det var også dem som fant fram sykkelen.

De som trodde at aldri glemer å sykle, fikk seg en overraskelse. Gamle muskler var så stive og støle, at de måtte fornyes. Dette krevde mosjon. I tillegg fikk de vondt i rumpen av å sitte på noe så stivt og spisst som et sykkelsete.

Men, når noen hadde begynt å sykle og folk så at deres naboer ble mer aktive, sunnere og friskere, begynte også de å ønske seg i form. Det oppsto faktisk hele grupper med trimmere, som nå

syntes det var kult å jogge. Gjengrodde stier ble som nye.

Deretter begynte folk å lure på hvor all energien kom fra.

Ryktene begynte å svirre.

- Kunne det være saften?

- Jo, det måtte være saften!

Da dette gitt opp for dem, begynte også andre å kjøpe saft.

Det var ikke bare at alle fikk en fin farve i ansiktet, men de oppdaget også at de likte arbeidet sitt. Det var til og med dem som begynte å synge for seg selv, da de var så fornøyd med tilværelsen. Der hvor det var barn, begynte de å bygge lekeplasser. Dette var de pent nødt til, da barna lekte så mye mer enn før.

Magnus fortsatte å plukke all den frukt han bare kunne. Den ble presset og han hadde den på flasker, og etterspørselen bare økte. Det ble liksom aldri nok.

Så måtte han ansette folk til å hjelpe seg, og det kostet penger.

Men det gikk.

Spesielt var det at han ansatte en virkelig og grei dame til på hjelpe til med regnskapene. Hun tok også papirarbeidet, og het Amanda. Etterhvert tok hun kontroll også over pengene, og styrte økonomien.

Ble utgiftene større enn inntektene, satte hun på bremsene.

Var det ett menneske Magnus hadde gjort seg avhengig av, var det Amanda.

Men Magnus ble aldri klok på henne. Hun var en stille, tilbaketrukket kvinne, og sa lite. De få gangene hun hadde noe å si, oste det fornuft av det hun kom med. Magnus lærte seg fort å gjøre nøyaktig som han fikk beskjed om.

Det var så mye annet Magnus ikke fikk tid til. Derfor ansatte han noen raske ungdommer til å hjelpe seg. De plukket frukt, bar det ned på tapperiet og presset saft. Han trengte også hjelp til å få saften på flasker, ned i kasser og inn til byen.

Også der hyret han inn folk.

Men fremdeles, av og til, sa det stopp. Han klarte ikke å få fylle flaskene fort nok, eller å få den kjørt dem til byen, slik at de var fremme i tide.

Magnus jobbet lange dager, også i helgene.

Amanda sa lite eller ingenting. Hun bare førte kontroll med tallene, betalte ut lønn og ordnet med skatter og avgifter. Inntektene økte, og Amanda gjorde at Magnus følte at han hadde full kontroll.

Samtidig med at inntektene økte så økte også utgiftene. Pengene strømmet inn og stadig nye regninger dukket opp så pengene strømmet like fort ut igjen.

Magnus Saftdal måtte nå lære seg en hel del ting han ikke ante eksisterte.

Han måtte lære om alle lovene om det å ha folk i arbeid.

Han måtte lære om ferieloven.

Han måtte lære om moms og om andre skatter.

... og han ville måtte lære om fagforeninger og om krav fra myndighetene.

I tillegg måtte han lære om budsjetter og han måtte seg å bruke et regneark. Først her klarte han å finne den innbyrdes anvendigheten tallene hadde seg imellom, men han slet.

Han hadde i det minste en mulighet for å holde kontroll med

alle tallene.

- Hvordan skal jeg få tid til å plukke frukt og bær og å presse den? spurte han seg selv.

Svaret var enkelt. Han hadde ikke tid.

Andre måtte gjøre det.

En dag, kom det en mann inn på tapperiet og stilte seg opp midt på gulvet. Han sa at han var fra foreningen, og han snakket høyt, slik at alle kunne høre hva han sa:

- Alle må organisere seg.

- Lønningene må opp.

- Alle må ha tarriff.

Det ble en del murring og en del spørsmål, men alle var enige om at de fikk for lite i lønn, og hadde krav på mer.

For Magnus var det at lønningene gikk opp en strek i regningen, Dermed ble det mindre penger til andre ting, som nye maksiner og nye samolebånd. Det ble også mindre penger i kassen.

Mannen fra foreningen hadde ikke før gått enn at det kom en ny mann, denne gang fra Tilsynet.

Han gikk direkte inn på kontoret til Magnus, og spurte om han hadde HMS.

Magnus sa at han var frisk, og at han aldri hadde hatt HMS.

Det var ikke godt nok for mannen fra Tilsynet.

- Alle skal ha en trygg og godt på arbeidsplassen, sa han..
 - Magnus mente at alle hadde det trygt og godt.
 - Men du har ikke HMS, sa mannen og hisset seg opp.
 - Men hva er en HMS, spurte Magnus forsiktig.
 - Det skal DU vite, freste han.
 - Men ...?
 - Men ingenting!! sa mannen og forsvant ut gjrnnom døren.
- Dermed fikk Magnus en bot - som kostet penger.
- I tillegg måtte et konsulentbyrå til å lage et HMS-rapport, slik at han hadde den i tilfelle Tilsynet kom tilbake.
- Den kostet velig mange penger.

Etterhvert, og med litt hjelp fra Amanda, ble Magnus en kløpper på regneark. Han oppdaget at dersom han satte han inn ett tall, ville regnearket automatisk oppdatere alle andre og gi ham et svar. Hadde han lagt inn alle inntektene og kostnadene, fikk han ut en bunnlkje. Han forsøkte seg frem med flere kombinasjoner, og alle svarene fortalte hver sin historie:

Om inntektene gikk opp - hva da?
Om lønningene gikk opp - hva da?
Om han kjøpte nye maskiner - hva skjedde?
Om han bygget en helt ny fabrikk, hvordan ville det gå.

Folk fortsatte å kjøpe saft, og de kjøpe stadig mer. Om han jobbet mer, gjorde regnearkene at han jobbet på en annen måte.

Han kunne se hva som ville skje - nesten som på film.

Magnus Saftdal studerte tallrekkene, tenkte på det og måtte regne på det en gang til. Så måtte han regne atter en gang og en gang til. Det ble en vane at han regnet både om og om igjen - og så en gang til.

Magnus Saftdal innså at den eneste måte å tjene penger på, var å bygge en helt ny fabrikk. Den måtte også være så moderne at alt gikk av seg selv. Faktisk kunne den bygges slik at den knapt trengte et menneske for å drive den.

Han innså at han trengte hjelp av banken.

Han måtte låne penger.

Han måtte låne mange penger.

Atter en gang regnet han på det.

- Jo, dette vil gå! sa han.

Forutsetningen var at han solgte stadig mer saft.

Det å ringe banken var enkelt. Det å få banken til å låne ham penger, var verre. Han gikk først til en konsulent og så til en saksbehandler. Så måtte han til atter en saksbehandler og så til en ny. Hver gang måtte han fortelle om sine planer, og han måtte fortelle og fortelle, om og om igjen.

Til slutt satt han i møte med selveste banksjefen.

- Hallo, Magnus.

Han var en kortvokst, småfeit liten mann med et trillrundt ansikt, som gikk i gråstripet dress og hadde på seg en hvit skjorte og slips og vest.

Han hadde også et klamt og slapt håndtrykk.

Banksjefen gikk rett på sak:

- Har du noe vi kan pante? spurte han.

- Fruktgården min, svarte Magnus.

Magnus formelig så hvordan banksjefen rynket på nesen.

- Utdannelse?

- Vanlig folkeskole, svarte Magnus.

- Medlem av et parti?

- Som hva?

- Høyre, Arbeider eller Venstreparti?

- Nei, måtte han innrømme.

- Vanskelig, sa banksjefen.

- Men jeg har noe som virker, insisterte Magnus og halte frem en helt bunke med regneark.

- Mye som virker, svarte han og knapt så på regnearkene.

- Men jeg tjener penger - masse penger.

- ... og du bruker dem også.

- Men jeg må utvide, for å få det til, sa han spakt.

- Hjelper så lite, konstaterte banksjefen flatt.

- Hva foreslår du? spurte Magnus.

Banksjefen lyste opp.

- Et råd. Jeg kan alltid gi et råd, sa han og øynene smalnet

og tenkte: “Et råd kostet ikke noe”.

- Du kan snakke med Distriktsfondet, foreslo han.
- ... og så?
- ... utsteder de en Statsgaranti, så ordner det seg smilte han.
- Vanskelig å få til? spurte Magnus.
- Jeg skal ordne med et møte, sa banksjefen.

Han lot det skinne igjennom at uten en Statsgaranti, ville han ikke låne ut så mye som en krone.

- Er Distriktsfondet med, er resten i boks!

Banksjefen slo ut med begge hender, som for å understreke hvor enkelt det ville bli.

- Tusen takk, sa Magnus.

Den natten sov ikke Magnus Saftdal. Han gikk frem og tilbake på gulvet og lurte på hva han skulle si - gjøre.

Neste morgen, da solen steg over horisonten, hadde han svaret. For første gang i sitt liv kom han til å gjøre to ting. Den ene var å tøyse sannheten - nærmest som en hvit løgn. Det andre var å fortelle bare halve sannheten.

Banksjefen hadde i forkant fortalt hva Distriktsfondet ønsket. De ville ha arbeidsplasser, og de ville ha dem i distriktet.

Magnus hadde regnet på det, og det var for å kvitte seg med arbeidsplasser at han måtte bygge ny fabrikk. Det var lønnskostnadene som var for høye, hindret utviklingen.

En ny fabrikk ville bli helautomatisert. Ikke et menneske på gulvet eller i nærheten av en maskin. Arbeiderne han trengte måtte være folk som kunne automasjon, datateknologi og markedsføring og salg.

Det fantes ikke slike folk i Grodalen.

Så var det råvarene, saften. Den måtte han hente, som konsentrat, fra utlandet - til en mye rimeligere penge.

Til sitt møte med Distriktsfondet valgte Magnus å bruke de regneark og beregninger han hadde laget for den gamle fabrikk,

hvor alt gikk bare nesten i balanse. Den krevde mange mennesker til overvåking av maskiner, samlebånd, tapperi, og mye måtte betjenes manuelt.

For å få det til å se riktig ut, tredoble han alle tall, slik at fabrikken ble større. Det samme gjorde omsetningen.

Tallet han kom frem til viste likevel at han ville tjene penger - så vidt.

Alle arbeidsplassene ville lett hentes fra distriktet.

Man trengte ikke kunnskap for å stå og se på at en tappe-maskin virket eller at en etikett sto rett vei på flasken.

For Magnus lå virkeligheten i hans "Plan B". Fabrikken ville bli helautomatisert, uten ansatte og han ville bruke internet for at spesialistene kunne drive den for ham. De kunne sitte hvor som helst i hele verden. Elektronikken var slik at de kunne fikse det meste over nettet.

De trengte ikke å reise til Grodalen en gang.

Han var stolt av seg selv.

- Dette går nok bra, forsikret han seg.

Magnus Saftdal fikk sitt møte med Distriktsfondet. Det var en tynn, spenstig ung man i olabukser og han syklet til jobb.

Han het Rune Tveit.

- Du skal bygge fabrikk, sa han.

- Utvide, poengterte Magnus,

Så la han frem alle regnarkene, tegningene og lister over maskiner og utstyr. Alt var pent innbundet og lå i en mappe,

På forsiden lå en liste over alle fordelene for distriktet.

Øverst på listen sto antall nye arbeidsplasser og rett under - om hvor mye frukt han ville trenge.

Rune Tveit satt helt stille gjennom hele presentasjonen. Av og til hadde han nikket. Til slutt hadde han fått med seg hele rapporten, for å studere den.

Magnus måtte vente.
Og Magnus så seg nødt til å vente.
Til slutt fikk sine garantier.
Banken lånte ham pengene.

Allerede under innkjøringen innså Magnus at det ville bli for dyrt å bruke frukt og bær fra Grodalen. Derfor gjorde han avtaler om å importere et ferdig konsentrat.

Da konsentratet ankom fabrikken, var det en robot som tok imot. Den hentet beholderen, plagget det inn i en blandemaskin og tilsatte vann - alt i en operasjon.

Den nye fabrikken var så automatisert at flaskene kom ut i den andre enden, ferdig korket. De ble pakket i kasser og klarert for utskipning - uten at et eneste menneske rørte dem.

En egen datamaskin, registrerte alle ordre, etiketterte kassene og sorterte. Den bestemte hvilken kasse skulle på hvilken bil og til hvilken butikk den skulle.

Det flotteste, oppdaget Magnus, var hvordan pengene fant veien i systemet på. Kunden betalte med kort, beløpet gikk direkte til banken og så rett inn på fabrikkens konto. Deretter gikk det ferdige oppstillinger til regnskap, budsjett og innkjøp, som også var styrt av datamaskiner.

Oppsto det et teknisk problem, var det en mann helt på den andre siden av kloden, i India, USA eller Peru, som fikset det.

Før i tiden måtte Magnus telle pengene selv, skrive alt ned i en bok og fylle ut dusinvis med skjema. Alt dette var forandret, og Amanda førte kontroll.

Allerede første dag rant pengene inn fortere enn de rant ut.
Alt gikk i riktig regning.
Han var begynt å bli rik.
Og det oppdaget Skattevesenet.
Og det oppdaget Ordføreren.
Og det oppdaget banken.

Også Rune Tveit oppdaget det.

Det var da Ordføreren og Rune Tveit hadde et møte.

Akkurat da skjedde det noe Magnus ikke var forberedt på. Rune Tveit dukket plutselig opp på kontoret, og ba om et møte:

- Hvordan går det Magnus? spurte han.
- Så det suser, svarte Magnus, og var tydelig stolt.
- Det var ikke dette vi avtalte, sa han.
- Hva mener du?
- Du har ikke var nok ansatte.
- Men ting tikker og går!

Rune Tveit fikk et alvorlig drag over ansiktet.

- StatsGarantiene du fikk er egentlig skattepenger, og vi trenger flere skattebetalere.

Magnus så på ham.

- Du må ha flere ansatte, så de kan betale mer i skatt. Det er slik Staten får sine inntekter, poengterte han, og fortsatte:.

- Samtidig slipper Staten utgifter Trygd.

- Men jeg tjener penger, betaler skatt.

- Ikke godt nok, svarte Tveit. - Du må nok ordne på det, som det sto i søknaden din, ellers ...

- Ellers hva? spurte Magnus.

- Ellers trekker vi Garantien, sa Rune Tveit.

Magnus hadde fått et problem, i form av et strupetak. Forsvant Garantiene forsvant også banken.

Han var maktesløs.

- Greit, svarte han og ansatte folk som kunne se på flaskene mens de ble vasket og på maskinene mens de tappet. Han hadde også folk som kunne vinke tilbilene da de kjørte ut alle flaskene.

Nå fikk Magnus et helt nytt sett med regninger. De kom som regning på regning og alt måtte betales. Verst var det med alle skattene. De bare haglet. Var det ikke hans skatter, var det skattene til de

ansatte.

Nå var alt som før. Han hadde aldri hadde nok penger.

Verre var det at Rune Tveit hang over ham som en klegg.

Til stadighet var han der og spurte om hvordan det gikk.

- Hvor mye tjener du?

- Hva bruker du pengene til?

- Kan du ta inn flere ansatte?

Magnus jobbet og jobbet og stadig rant det penger inn.

Men, For hver penge som kom, var det en regning som sørget for at den forsvant igjen.

Nå da Magnus produserte så mye saft, ønsket alle butikkene til stadighet å ha nye og flere rabatter. De ville at saften skulle bli billigere og enda billigere, slik at de kunne selge stadig mer.

Magnus satt i en klemme.

Samtidig kjøpte folk mer og mere og Magnus måtte ansette flere og enda flere for at Rune Tveit ikke skulle mase.

Til slutt var etterspørselen så stor at Magnus måtte kjøpe frukt og bær fra andre dyrkere, og han måtte bygge en enda større fabrikk for å få alt på flasker til riktig tid.

Midt oppe i alt dette, hadde Magnus sine gode stunder. Det han likte best, var å stå nede i fabrikk og se på alle maskinene og lytte til alle flaskene som klirret frem og tilbake. Han fulgte med hvordan flaskene først gikk til vakseriet, inn til tapperiet og videre. De fikk fine etiketter og klirret videre for å bli satt i kasser.

Han følte at han hadde utrettet noe.

Han likte også å lytte til hvordan det suste i rørene da flaskene ble fylt, og den artige sugelyden da de ble korket.

Magnus var så stolt av de nye fabrikkene, og av den gode saften, at han begynte å tappe den over på finere og dyrere flasker Disse var høye og slanke, og hadde en gyllengrønn farge. Korken var også spesiell, og kunne vippes opp, og lukkes igjen, med et enkelt grep. Den nye flasken var ikke som de gamle, som var korte

og butte. Før hadde de en vanlig etikett hvor det sto “*SaftKongen*”. Nå var navnet sandblåst inn i glasset, for en ekstra effekt.

Den gamle lastebilen som fraktet saften til byen var plutselig heller ikke gode nok Magnus kjøpte dermed fem raske varebiler som kunne kjøre den frem til butikkene.

Når flaskene ble finere og bilene raskere, og det måtte ansettes nye sjåførere, måtte saften bli dyrere. Og, for å betale for den nye fabrikken, måtte den bli enda dyrere.

Dermed fant butikkeierne som solgte saften fort ut at de måtte tjene mer, og derved la de et påslag på prisen, slik at saften ble enda dyrere.

Men folk fant at de ikke hadde råd til å betale så mye for de nye flaskene med den sandblåste etiketten. Deres reaksjon var at de ikke kjøpe så mye saft som før.

Magnus grubblet og grubblet på hvordan han kunne snu trenden.

Mens dette pågikk, fikk Rune Tveit besøk av en av sjefene i saftfabrikken “*Juici*”. Dette var en av verdens største saftfabrikker, med kontorer i mange land.

Sjefen fra “*Juici*” var en ungdommelig kar, og han kom på sykkel. Han var til og med kledd som Rune Tveit.

- Hei, sa han lett.
 - Hei, svarte Rune Tveit.
 - Det er du som har kontroll med Garantiene til Saftkon-
gen? spurte han på direkten.
 - Ja, svarte Rune, litt overrumplet.
 - Bra gjort, sa mannen.
 - Ja, svarte Rune og følte litt stolt.
 - Fabelaktig jobb, å kunne se mulighetene!
 - Ja, sa Rune og senket blikket.
 - Vanskelig marked!!
 - Går litt opp og ned, svarte Rune.
 - Vil han selge? spurte mannen fra “Juici” forsiktig.
- Rune Tveit svarte ikke. Han så bare på den fremmede. Den tenken hadde ikke streifet ham.
- Akkurat nå er det litt “ned”, svarte Rune.

Salget hadde sviktet, og Magnus fortvilte. Han mente at alle burde så drikke så mye saft som mulig.

Men han hadde banken på nakken, og måtte betale for fabrikkene, varebilene, sjåførene og i tillegg ha nok penger til å lønne alle de ansatte.

Skulle han fylle fabrikkene, holde folk i arbeid, måtte han kjøpe frukt og bær fra andre. Noen frukthager lå både langt borte, og enda lengre enn langt borte, og frakten kostet penger.

Folk kjøpte mindre og mindre av saften som var blitt dyrere og enda dyrere.

- Dette går bra, sa Rune Tveit.
- Dette går ikke fullt så bra, sa Amanda.

Magnus fortvilte.

Til slutt oppdaget han at han kunne blande litt vann i saften, for vann kostet ingenting.

Saften ble med ett billigere.

Endelig kunne folk kjøpe saft og varebilene kunne rulle frem og tilbake mellom byen og fabrikk.

- det var det jeg sa, sa Rune Tveit.
- Dette går aldri vel, tenkte Amanda.

Magnus var igjen blitt lykkelig. Han tok frem sine regneark, og regnet og regnet og fant at dersom han skulle tjene de helt store pengene, måtte han bygge enda en fabrikk.

Rune Tveit likte ideén og ga enda større Garantier.

Banken likte også ideén, så han fikk flere lån.

Og dermed var det en ny fabrikk som ble bygget, men denne gang ble den bygget i nærheten av en annen by, slik at helt andre kunder kunne kjøpe saft.

Detmed måtte Magnus ansette flere folk, kjøpe flere og større varebiler, og ha kontorer på flere steder samtidig.

Av uforklarlige grunner gikk det imidlertid ikke lenge før saften måtte bli dyrere igjen.

- Det som virket en gang, kan sikkert virke både to og tre ganger, tenkte Magnus, og hadde enda mer vann i saften.

Atter en gang kunne folk drikke så mye saft de bare ville, og fabrikkene solgte alt de kunne lage. Magnus bygget atter en fabrikk og så en til. Han kjøpte flere varebiler og også noen store

vogntog slik at den kunne fraktes til andre byer rundt om i landet. .

Saften måtte ut og saften måtte frem.

Butikkeierne, på sin side var også lykkelige, for de solgte mer og tjente enda mer enn de noensinne hadde gjort.

Rune Tveit kalte det for “Stordriftsfordeler” .

Statsgarantier ville ikke være noe problem.

En dag, langt nede i kjelleren, fant Magnus moen kasser med den aller første saften han hadde laget. Han tok den frem, så på den, og med varsomme hender satte han den på et bord, under en lampe.

Da han så nærmere på den, ble han helt forferdet. Det var noe ved fargen. Han holdt flasken opp mot lyset, hentet frem en flaske av den nye saften, og satte de ved siden av hverandre.

- Uff, sa han idet han så hvor blass og fargeløs alt vannet hadde gjort den.

Magnus tok med seg begge flaskene opp til de som hadde ansvar for kvaliteten, og satte dem foran dem.

- Uff, sa de.

Det var da en av de kløktige ingeniørene foreslo at han kunne farge glasset på flaskene, gjøre dem mørkere. Han kunne også gjøre dem mindre.

- Da kan vi tjene enda mer, sa ingeniøren og regnet raskt ut at når flaskene inneholdt mindre - tjente de mer.

En god idé, sa en annen ingeniør.

Da bør dere gjøre det, foreslo Rune Tveit, som var kommet til, og øynet muligheten for enda flere arbeidsplasser.

Det var ordføreren, en stor og kraftig mann med en diger kjede rundt halsen, som åpnet den nye fabrikk. Med seg hadde han et lite kobbelt med journalister, fra avisene, som tok bilder og stilte mange spørsmål. Det var spørsmål som ordføreren likte å svare på, da han likte å høre sin egen stemme.

Rune Tveit, som også likte å høre sin egen stemme, stilte seg rett foran Magnus, og svarte også på alle spørsmålene.

Så der sto de, ordføreren og Tveit, og begge fikk sine bilder i avisen.

Det gjorde ikke Magnus, men han fikk en fin plakate hvor det sto "Årets Navn". Den kunne han henge den på veggen på kontoret, til minne om den store dagen.

En som sto i bakgrunnen og overvar det hele, var sjefen for "Juici". Han sto langt unna journalistene, og sa ikke et ord.

For å beholde de røde kinnene og gleden av å bo i byen måtte folk drikke mer og mere saft og det var ingen som tenkte på at det nå var så mye vann på flaskene at de nesten ikke inneholdt saft i det heletatt. Det var for det meste vann, sukker og den fine frodige fargen.

Det var heller ingen som merket at folk ble, sakte men sikkert, gråere i ansiktet og at de mistet gleden i arbeidet. De merket heller ikke at barna ikke orket å leke så hardt som før, og at de fine lekeplassene nå sto tomme.

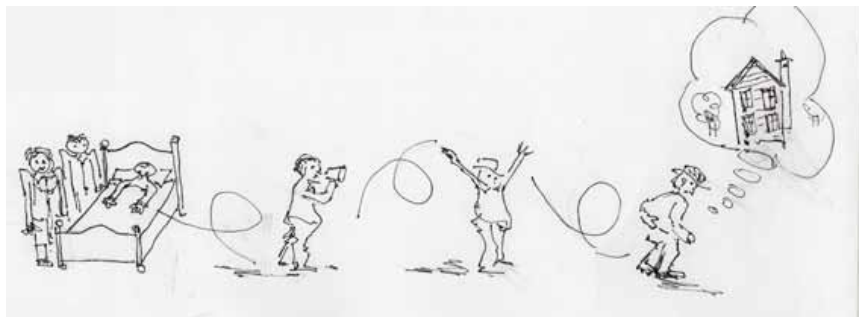
Til og med Magnus, som drakk mye av saften, begynte å føle seg trett. I tillegg mistet han fargen i kinnene og lysten på å arbeide like hardt som før.

Livsgleden hadde sunket drastisk og han var blitt dårlig til bens, gikk nærmest krøket, og hadde dårlig med pust.

Bare det å gå i trapper, ble et ork.

Magnus syntes det var forferdelig, trodde at det skyltes at han var begynt å bli gammel, og tenkte ikke mer over det.

- Å bli gammel er noe dritt, konstaterte han flatt.

Dermed ble Magnus, som så ble enda gamlere, både skral og syk. Han begynte også å drømme tilbake til slik ting hadde vært. Han fantaserte også om den aller første saften han hadde laget.

Men drømmer hjelper så lite. Han ble bare svakere og sykere og det var ikke var den lege som kunne hjelpe ham. Til slutt ble han så svak og dårlig at han var sikker på at han skulle dø. .

Magnus fant at, før han døde, at ville han smake saften slik den var da han først laget den - og det gjorde han.

Merkelig nok, etter noen dager forsvant gråfargen i ansiktet og snart begynte han å få en fin røde kinner igjen. Om ikke så lenge begynte han å smile og le, akkurat som i gamledager. I tillegg, gikk han faktisk tilbake på jobb.

Men tilbake på jobb var Magnus lite velkommen. Der var det så mange som hadde overtatt oppgavene hans, gjorde det han gjorde før at han bare gikk i veien.

Det var også dem som mente at han ikke burde blandet seg inn i all ting, da det nå var så mange andre som bestemte.

Det var Rune Tveit som kom og la en varsom håndt rundt skulderen hans og geleidet ham ned til et stort of fint kontor ned-erst i gangen.

- Her, Magnus, sa han. Dette er et skikkelig kontor. Du har, tross alt, bygget alt dette.

- Men det er jeg som eier det, sa han.

- ... og da må du være direktør, sa Rune.

- Men jeg ønsker å drive det.

- Men vi har Statsgarantiene og banken eier pengene.

Magnus ble stille og så gikk han inn og satte seg. Skrivebordet var stort og fint og plakaten med "Årets Navn" hang på veggen.

- Du kommer ti å trives her, sa Rune.

I tillegg kom Rune innom fabrikken oftere enn før, og han fortalte og fortalte om hvor bra det gikk.

Magnus savnet det å høre på alle ydene fra fabrikkene, flasker som klirret og saft som suste i rørene.

Det var så uhyre stille inne på det store kontoret, og det var ingen som kom og spurte om et noe som helst. Dermed forsvant mer av iveren, latteren og smilet, og Magnus ble veldig stille. Han snakket faktisk ikke med en eneste sjel. Han gikk bare lange turer, reiste opp til den gamle frukthagen og så på alle de fine frukttrærne og frukten som hang fra greinene.

Så gikk han ned og inn i den store fabrikkene, og så på alle maskinene og på alle arbeiderne, og han ble enda mer lei seg.

I et forsøk på å få opp humøret gikk han inn til byen, men der var alle menneskene trette, var grå i ansiktet og hadde blasse øyne. Også lekeplassene sto tomme.

Magnus mistet enda mer av humøret. Nå var han blitt så forferdet og fortvilet over kvaliteten på saften at han ikke visste hva han skulle gjøre.

- Alt virket så håpløst.

Det var Amanda som kom han til unnsetning.

- Du kan ikke fortsette slik, sa hun.

Magnus nikket.

- Jeg blir så trett av alt dette, sa han.

- De prøver å trette deg ut, sa Amanda.

- Hva skal jeg gjøre?

Amanda så på ham både langt og lenge innen hun sa noe:

- ... du kan ...

- ... jo, jeg kan.

Der og da bestemte Magnus seg for å selge alle fabrikkene.

Rune Tveit var enig.

Mannen fra "Juici" var også enig.

Så var det prisen.

Var det en ting mannen fra "Juici" kunne, var det å prutte.

Var det noe Rune tveit kunne, var det å være enig.

De hadde han med seg de gamle regnearkene og Rune

forlangte at - på grunn av Garantiene, måtte Ssaftfabrikken ha enda flere ansatte.

Mannen fra Juici fortalte hvor ille alt egentlig var.

- Det kommer til å gå nedennom og hjem, sa han.
- Du kommer til å miste alle arbeiderne.
- Du vil måtte innfri alle Garantiene, sa Tveit.

Etter å ha solgt alle fabrikkene, flyttet Magnus ut på landet og langt inn i den innerste del av Grodalen. Dette var nå så langt ute, at ingen egentlig reiste dit.

Det første de nye eierne gjorde, var å sparke Amanda. Hun hadde vært der for lenge, og visste for mye.

Det var også varslet oppsigelse av flere.

Magnus så på dette med en god del mistro, men fant at han måtte legge ting bak seg. Han kjøpt en gamle bondegård og begynte å dyrke frukttrær og bærbusker. I tillegg begynte han å lage saft - som før. Deretter ble saften lastet på en gammel lastebil, og kjørt inn til byen for å selge den.

De som hadde kjøpt saftfabrikken oppdaget at Magnus hadde begynt å lage saft - igjen, og de ble helt forferdet. Det var nå veldig mange sjefer og alle hadde fått nye kontorer, fine kontormøbler og det var et stort fint møterom, med en automatisk kaffemaskin.

De sammenkalte til møte.

De gikk alle inn på det største av møterommene og lukket døren. Det skulle være et veldig alvorlig møte. Derfor varte også møte veldig lenge, og alle snakket og snakket for å finne ut av hva de skulle gjøre.

- Vi kan ikke tillate dette, sa en.
- Han kan ikke gjøre dette mot oss, sa en annen.
- Tenk om vi mister kunder, sa en tredje.
- ... og salget går nedover, sa den første.

De var slett ikke fullt så glad for at Magnus hadde flyttet lengst inn i Grodalen og atter en gang var begynt å lage saft. De hadde, tross all, kjøpt alle fabrikkene, varebilene, lastebilene og alle arbeiderne og de hadde lånt massevis av penger for å få det til.

- Vi må stoppe ham.
- Vi må kjøpe han ut!
- Han kan ikke gjøre dette mot oss!
- Hva skal vi si?

Så tenkte de, tenkte mer, og tenkte videre.

Etter veldig mange møter, ble de enige om at det var bedre å syntes synd på mannen, enn å angripe. De måtte få ham til å slutte. Dermed ble de redde for helsen hans, at det hadde ramlet for ham.

- Det må være vanskelig å se sitt livsverk forsvinne.
- Mannen var jo en ressurs.
- Det var ikke måten å behandle en grunnlegger på, sa de.
- Han var jo dynamisk. Han kan gjøre nytte for seg.

De syntes også at det var galt av en mann i hans alder å klatre i trær, plukke frukt, bære på tunge kasser og å presse saft.

- Det må ha ramlet for ham, sa de.

For å vise deres godsinn bestemte de seg for å kjøpe ham ut, ansette en mann som kunne plukke frukt og en som kunne bære kasser. Også en som kunne kjøre lastebil.

All frukten ble kjørt til fabrikk, hvor de laget saft av den.

Saften ble kalt "Magnus Spesial", og ble tappet på rest-lageret av de første flaskene Magnus brukte til sin saft, helt i beg-

ynnelsen.

- Helt retro - en klassiker, sa mannen fra “Juici”.

Magnus, på sin side, fikk en glimrende pensjon, en stor leilighet inne i byen og en jobb som konsulent. Det for at han ikke skulle gå seg lei på sine gamle dager.

Så ble fabrikken solgt på ny, denne gang til “Juici” som var et verdensomspennende konsern, med kontorer i alle land. På grunn av den økonomiske situasjon, ble halvparten av alle arbeiderne permittert. Det gikk heller ikke mange dager innen fabrikken, atter en gang, ble fullautomatisert og at resten av arbeidsplassene forsvant.

Rune Tveit fikk jobb som områdesjef, med ansvar for drift.

Den nye saften, “Magnus Spesial” ble i all stillhet tømt ut og flaskene kastet. Den hadde, tross alt, en smak og en farge som ikke kunne selges.

De som arbeidet på fruktgarden lengst inne i Grodalen, måtte også finne annet arbeid.

For Magnus ble det å være konsulent et spørsmål om å vente. Han ventet og ventet, men ingen ringte.

Magnus ble irritert. I all stillhet kjøpt tilbake fruktgården lengst inne i Grodalen, fikk tilbake sin gamle frukthage og flyttet. Der fortsatte han å plukke frukt og bær uten å si det til noen.

De ingen kunne heller vite var at han nå samlet en rekke eldre og gamle mennesker rundt seg. De var alle på hans egen alder, og alle plukket frukt og bær, presset de for saft, og drakk den selv.

- He he, sa han med et snev av skadefryd.

Det bodde nå en liten gjeng med gamle folk innerst i Grodalen. Også de plukket frukt, laget saft og hadde den på flasker. Det gikk også rykter om at de ikke bare var sprekere og gladere enn mange andre, men de jobbet faktisk veldig hardt. De reiste land og strand på torg og bygdemesser - og solgte saft. Noen gikk til og med fra dør til dør, og opparbeidet seg små kundekretser.

Den lille gjengen så også ut til å leve lenger enn de fleste.

- Fordi at vi har noe meningsfullt å gjøre, tenkte Magnus.

Derfor, når de ikke var opptatt med å plukke frukt, presse saft, eller å reise rundt på messer og torg, satt de sammen og utvekslet historier. En av dem, Kjøpemannen Niels, hadde drevet butikk inne i byen, og hadde vært en av Magnus sine første kunder.

Hver gang han skulle fortelle om butikken sin, begynte han å skratte. Det var som om han aldri ble lei av å fortelle om hvordan han ble overtatt av matvarekjeden “KjøpNå”.

Han så ut til å morre seg like mye hver gang.

- Da vi innledet vårt samarbeid med “KjøpNå” så var de grossister og vi kjøpte noen varer av dem. Før vi visste ord av det, hadde de snudd opp ned på hele vareutvalget vårt, omplassert varene i hyllene og innført et nytt system for merking og bestilling.

- Først gikk prisene ned, og kundene kom strømmene til.

- Men vi tjente ikke penger.

- Derrest kom det en hel liten armada med kjekke unge menn i dress, som fortalte om alt vi gjorde galt.

- Så måtte vi kjøpe inn en rekke varer som ikke solgte.

- ... og vi fikk et problem med økonomien.

- Så måtte vi avgi eiendeler - og de ble kjøpt av “KjøpNå”.

. De puttet ny, frisk kapital inn i butikken, i form av varer, deres varer.

- ... også disse var priset for høyt.

- Så fikk vi nye sjefer - og jeg fikk sparken, fortalte han og skrakklo igjen.

- Nå har de skiftet navn til “KjøpNå”, blitt en del av en stor dagligvarekjede og halvert vareutvalget. I tillegg hadde de doblet prisene og tjener penger som gress.

Senest hadde “KjøpNå” inngått en avtale med “Juici” om at de ikke skulle kjøpe saft av andre, fått kjemperabatter, og dermed var det ingen andre enn “Juici” som fikk levere saft til hele kjeden.

Samtidig hadde “Juici” lansert en rekke nye produkter, som en bare kunne få kjøpt hos dagligvarekjeden “KjøpNå”.

- Er det noe vi kan gjøre, spurte Magnus av og til.
- Fortsette med det vi gjør, svarte Niels, hver gang, og så smålo han igjen.
Nå var det Magnus sin tur til å bli alvorlig.
- Hvorfor ler du hver gang du snakker om butikken din?
- Det handler ikke om å få det til. Det handler om å prøve, svarte han like alvorlig.
- ... og?
- Jeg prøvde, fikk det til og så tapte. Akurat som deg. Du fikk det til, og så tapte.
- ... og nå?
- Nå prøver vi en gang til, svarte Niels.
- Modent tenkt - sagt, sa Magnus
- Vi er jo overmodne, repliserte Niels og skakklo.
Denne gangen måtte også Magnus flire av seg en latter.
Ved siden av dem, satt Amanda, som alltid hadde vært litt tilbaketrukket og som sa lite - eller helst minst mulig.
Hun smilte, og smilte lurt.

Så sant som var, så satt de lengst inne i Grodalen og det var ingen som visste hva de holdt på med. Magnus presset frukt og bær og laget saft mens Niels og Amanda dro rundt på torg, bygdemesser og solgte på dørene.

Frukt og bær var det nok av, og de var gratis, da det var ingen som plukket et noe som helst i denne del av landet lenger.

- Nå har jeg en plan, innrømmet Niels.
- En plan?

Han skottet bort på Amanda.

- Ja, vi skal starte forfra - på en ny lest.

Magnus så ned i bordflaten.

- Tror ikke det, sa han kort.

- Det er allerede gjort, og du er med. I stedet for saft, skal vi selge konsentrat, i små flasker. Skal bare tilsettes vann. Kommer i en rekke varianter: bringebær, blåbær, jordbær, eple, plomme,

rips ...

- Jeg har gjort det, avbrøt Magnus irritert.

- Ikke over nettet, sa Niels.

- Nettet?

- Vi lager saften og Google ordner resten.

- Hva mener du? spurte Magnus nå litt frempå.

Først nå valgte Amanda å si noe.

- Slik virker det, Magnus. Vi lager en nettbutikk, folk bestiller og vi pakker og sender, sa hun krapt.

- For komplisert.

- Vi har allerede gjort det!

- Hvordan?

- Bygget en nettbutikk i Magento, lagt inn en liste over produkter og koblet til et betalingssystem. Folk bestiller, betaler og vi skiper.

- ... og dette har dere ..?

- Nei, hun, sa Niels og pekte på Amanda. - Det er hun som kan det.

Magnus så på Amanda med fornyet interesse.

- Dette kan du?

- Har allerede mottatt et tyvetals bestillinger.

- Over nettet ...?

- Som e-post.

- og du har gjort dette helt alene ...?

- Amanda senket blikket.

- og hvor er kundene?

- ... over alt - også fra utlandet.

Magnus satt stille.

- Hva trenger dere meg for? spurte han.

- Du kan saft. Jeg kan salg og markedsføring og Amanda kan internet - å få dette til å virke. Dessuten, handler det om å ha det artig, og ikke stresse livet av seg.

- Det gjorde vi før. Nå er det andre ting som betyr noe.

- ... bestillinger fra utlandet? spurte Magnus litt vanntro.

- Fra Amerika, svarte Amanda.
 - og ...
 - ... postlagt samme dag.
 - Betaling?
 - Allerede på konto.
 - Betingelser ...?
 - At vi vokser i takt med utviklingen. Ingen banker, kjeder eller Distriktsfond. Og at vi forteller det til færrest mulig.
 - Vi tjener allerede penger, på å reise rundt, sa Magnus.
 - Nå kommer pengene mens vi sitter her, helt muse stille.
 - e-post, Google og PayPal ordner resten, sa Amanda
 - Forstår? spurte Niels
 - Forstår! repliserte Magnus.
- Så skrattlo de begge og Amanda humret lett.

Tomo Publishing

ISBN 978-82-992325-2-4